

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 75. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 1-го квітня, 1937.

VOL. XLV. No. 75. Jersey City, N. J., Thursday, April 1, 1937. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ — ЗА МІНІМАЛЬНУ ЗАПЛАТУ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заявився за те, щоби конгрес ухвалив закон про встановлення мінімальної зарплати для робітників.

Президент буде старатися вперед розглянути, чи не можна би тепер, коли найвищий суд Злучених Держав признав закон стейту Вашингтон про мінімальну зарплату для жінок конституційним, оживити давніші подібні закони, що їх уважають за неконституційні. Якщо цього не можна буде зробити, то президент буде старатися, щоби в конгресі були внесені відповідні проекти.

БОРІТБВА ЗА РЕФОРМУ СУДУ.

ВАШИНГТОН. — Провідники конгресових груп, прихильних до президентського плану реформи федерального судівництва, відповідали на напад сенатора Глаза на цей проект. Головну відповідь давав на радіо сенатор Робінсон з Арканзасу, називаючи закид, що мовляв президент пробує знищити або підкопати найвищий суд, ігноранцією або перекручуванням. Він теж виказував, як теперішні погляди сенатора Глаза противляться його поглядам у минулому.

Перед судейським комітетом сенату виступав як свідок Едвард Гризволд, професор права в Гарвардському університеті. Він висказувався проти плану президента Рузвелта, бо, мовляв, цей план приготований би ґрунт для першого деспота в Америці, який такий появився.

ГРІЗЬБА СТРАЙКУ В УГЛЕВІЙ ПРОМИСЛІ.

НЬО ЙОРК. — З огляду на те, що з днем 1 квітня кінчається контракт між власниками копалинь м'якого вугля й майнерами, а нового контракту ще не зроблено, промислові грозить перервання праці майнерів. Страйк може обхопити 400 000 майнерів.

АВТОМОБІЛЬНІ ПЕРЕГОВОРІ ПЕРЕРВАНІ ДО П'ЯТНИЦІ.

ЛЕНСІНГ (Мішґен). — Переговори між представниками автомобільного підприємства Крайслера й робітниками перервано в вівторок до 11 години рано в п'ятницю.

Губернатор Мерфі висказує надію, що переговори таки будуть відновлені й доведуть до угоди.

СИДЯЧИЙ СТРАЙК І СУД.

ЛОНГ АЙЛЕНД СІТІ (Нью Йорк). — У вівторок мала тут відбутися розправа проти 13 робітників підприємства „Ечед Продактс Корпорейшен“, обвинувачених за безправне захоплення приватної власності підчас сидячого страйку. Тимчасом робітники півзали підприємство в суд за насильне виконання й безправне арештування. Перед розправою робітники згодні відкликати свій позов, а підприємство відкликало свій, і розправа не було.

ОРГАНІЗУЄТЬСЯ ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

ОТАВА (Канада). — Міністер судівництва заявив тут у палаті послів канадського парламенту, що він буде попарити плани організувати лігу канадських горожан для поборювання комунізму, фашизму й всяких інших рухів, звернених проти свободи. Ліга має вести боротьбу при допомозі освіти народних мас.

Д-р Н. Ботлер, президент Колумбійського університету, закликав у своїй промові перед Пан-Американським Товариством у Нью Йорку до оборони свободи.

КРАДІЖ НА КОРАБЛІ.

НЬО ЙОРК. — На кораблі „Аквітанія“ украдено з огнетревалі каси корабельного касієра скриньку з дорожочинностями вартості 20 000 доларів. Як корабель заплив до цього порту, почали обшукувати корабель і знайдено скриньку в шафі 15-літнього корабельного послугача, Джана Кроніна.

Власник дорожочинностей не захотів поставити хлопця перед суд. Заряд корабля постановив дозволити хлопцеві працювати далі до приїзду корабля до Савтгемпону, в Англії, де хлопця віддадуть англійському суду.

ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА.

БОФАЛО (Нью Йорк). — Томас Смит, 18-літній хлопець, що його арештовано в понеділок по дорозі з церкви додів, признався, як каже поліція, що це він вбив Марію Елен Бебкок, котрої тіло знайдено тут у рові залізничі дні 6 лютого цього року. Поліція каже, що він признався теж, що він пробив цвяхом до леду 14-літню сусідку Френсіс Фіндджералд, котра ще живе.

Мати арештованого не вірить, щоби її син міг поповнити такі злочини, бо, мовляв, він був чистий, добрий хлопець, що не пив, не курив і не ходив на забави й танці.

ВБИВСТВО ЧЛЕНА „ПРОСВІТИ“.

Дня 9-го ц. м. нічю побили в Стецеві, повіт Снятин, члена „Просвіти“, Василя Никифоровича. Перевезений до лікарні, Никифорович помер. Під замітом убивства притримали кілька осіб.

ДОЦЕНТА ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ОБКИДАЛИ ЯЙЦЯМИ.

Дня 9-го березня в будинку львівського університету при вул. Маршалківській у салі Коперника мав виголосити виклад доцент д-р Зіслав Шталь. Коли він прийшов до викладової салі й станув за катедрою, зпоміж боївки, що прибула на цей виклад числом 70 осіб, між ними й зпоза університету, встав провідник і заявив, що доцент Шталь „за жидівські гроші“ в варшавським „Кур'єрі Пораннім“ пише проти молоді та закликав молоді покинути салу. В цю хвилину боївкати кинули в сторону проф. Шталю кілька нацянь яєць. По цьому інциденті боївки примусили студентів залишити салу. Виклад не відбувся.

НАЙБІЛЬША ЛІЦИТАЦІЯ МИСТЕЦЬКИХ ТВОРІВ У ЛОНДОНІ.

Знання — мільйон. Віктор Ротшильд виставить на ліцитацію в Лондоні свої величаві збори мистецтва. Ліцитація зачнеться 19 квітня й буде тривати один тиждень. Буде це, без сумніву, найбільша ліцитація творів мистецтва в Лондоні від ряду літ. Збори Ротшильда складаються з картин голландських мистців, а також з картин фламандських і німецьких мистців. Крім цього будуть виставлені на ліцитації вироби з порцеляни, величаві гобеліни, колекції плоскорізьбні меблі та вироби зі срібла.

ЧИЯ ЗЕМЛЯ ПРИЗНАЧЕНА НА ПАРЦЕЛЯЦІЮ В 1937 Р.?

Жидівська „Хвіля“ з дня 19. 2. ц. р. подає цікаву статистику маєтків, призначених до примусового викупу й парцеляції в 1937. р. у воевідствах львівському й тернопільському.

В обох воевідствах призначено до викупу загально 6 маєтків, обшаром 8,246 гектарів, з того 16 маєтків жидівських, обшаром 5,674 га, або 68,0 проц., і 10 маєтків не-жидівських, обшаром 2,571 га, або 32,0 проц. „Хвіля“ бідкається, що за час від 1925. до 1935. р. жиди втратили 40 проц. зі свого земельного стану порівняно в порівнянні до 1918. р.

ГРИМ РОЗТЯВ ЯЗИК.

Цікава подія сталася в Кейптауні, у Трансвалі, де одного тубільця поранила блискавка. Нещасний вийшов з пригориці цілий й здоровий, але опухлим і з пораненнями по п'ятьох мінутах побачив, що язик його тріс на двох.

БИТИ ЗА КРАДІЖ!

Селяни хойнінського повіту на Поморі вивали до міністерства справедливості в Варшаві меморіал, у якому домагаються хари биття різками за дрібні сільські крадіжки.

ЦЬКУВАННЯ „ПРАВДИ“ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

Московська „Правда“ цькує з черги проти українських учителів, пишучи, що більшість учнів, які скінчили середню школу на Україні, не розуміє якслі до „московськи“, а говорять такою страшною московською мовою, що їх годі розуміти. „Правда“ твердить, що причиною такої явища є те, що на Україні ще досі не розгромлені буржуазно-націоналістичні елементи.

МАТЕРІАЛ ДЛЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ В ПОЛЬСЬКОМУ СЛОВНИКУ.

На таку тему мав виклад проф. Д. Антонович в Історично-Філологічному Т-ві в Празі. Польські історики трактують історію польського театру в межах Річипосполитої, так само як російські історики розглядають „руський“ театр в „общегосударственном масштабі“. Тому, як у польських так і в російських істориків так і в багаті чисто українського матеріалу. Розглянувши загальну головні польські публікації театру, прелегент зупинився спеціально на новітній праці Людвіка Сімона — Drukarnia Teatru Polskiego (Варшава, 1935). Проф. Антонович оцінив цей словник, як корисну публікацію, але окремі його частини не признав рівновартими. Найдокладніше зібрані в словнику відомості про шкільний театр ізуїтів, піярів, бернадинів і Василіян. Менш докладно зложений другий розділ — про театри на дворах королівських, панських, тощо.

В цьому розділі є цілий ряд пропусків (нпр., не зазначені вистави в поліному й Рівному, що про них є згадки в записках о. Южн. Руси П. Куліш, та інші). Ще більше розчаровання приносить третій розділ праці Л. Сімона — про професійний театр XIX. ст. Тут багато пропусків про польські трупи на Україні й в Русі (нпр., про театр Клокоцького). Пропуски автора проф. Антонович пояснює головним тим, що він не використав належно української історичної літератури (хоча б і „Київської Старини“ — де розкидано багато матеріалу), а обмежився самою польською, як то ще й досі є в звичці більшості польських істориків. („Український Тижневик“).

БРАК РОБІТНИКА В САН-ПАВЛІ (БРАЗИЛІЯ) ЗРОСТАЄ.

В часі нарад Федерального Конгресу виступив посол Фабіо Аранья проти імміграційного закону й його системи квот. Наслідком цього закону — сказав посол — панує в Сан-Павло великий брак робітників. На тім терплять тамешні хліборобство й промисл. Статистичними даними доказується, що для повного використання продукційної сили сан-павльських фабрик потрібно 400 тисяч нових робітників.

Відповідний проект зміни імміграційного закону буде предложений Конгресові під розвагу.

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ВИКЛАДИ В ГІНДУСЬКІЙ МОВІ.

У калькутському університеті (Індія), що оснований в р. 1857. виголосив відомий гіндуський поет Рабіндранат Тагоре, перший виклад у бенгальській мові. Майже чверть віку боролися гіндуси за катедру гіндуських мов в калькутському університеті й щойно тепер досягли свою ціль. Умисне Рабіндраната Тагоре вибрали на першого прелегента, щоби підкрестили велике значіння цього першого викладу в гіндуській мові.

КАНАЛ БАЛТІЙСЬКЕ МОРЕ — ЧОРНЕ МОРЕ.

Уряд Польщі повідомив румунський уряд про план будови каналу Балтійське море — Чорне море. Цей канал буде лучити дорічка Висли з басейном Чорного моря.

НЕ ВІЛЬНО ТАНЦЮВАТИ ПІДЧАС ВЕЛИКОГО ПОСТУ.

Познанський воевода видав заборону владжувати танці в публичних льокалях аж до Великої Суботи. За переступлення цієї заборони наложено гривну й арешт.

ЖІНКИ ДО ВІЙСЬКА!

Професор Мольдовану предложив підчас конгресу професорів університетів в Букаресті проект, щоби ввести помічну військову службу для жінок у Румунії.

ПОШЕСТЬ ДЕРЕВИНІЯ КАРКУ.

В Лодзі ствердили пошесть деревинія карку й запалення мозкових опон. Недуга сильно поширена. Виділ Здоровля намагається перемогти пошесть.

ВТРАТИВ ЗІР ПОБИТИЙ ОНР-ІВЦЯМИ.

Група О.Н.Р.-івських студентів у Варшаві напала на студента політехніки Охінського, якого взяли за жиди, й так тяжко побила, що нападений, хоч відбулася вже двічі операція, втратив, здається, зір. „Глос Повшехні“ пише, що ОНР-івською боївкою проведено студент політехніки Шуберт. Він перший кинувся на жертву з кастетом.

„ФРАНЦУЗЬКА РАСА“.

Працю під таким заголовком написав недавно один з найвідоміших франц. біологів, проф. Р. Марсіаль (R. Marial). Расу окреслює він передусім на підставі біохемічного індексу крові, що дає досить стабілізовані нагагання напр. у англійській, французькій расі. Цей індекс для цих фізичних даних (індекс крові, черепів і т. п.) є одяк психологія раси і вона є ядром поняття раси. „Раси різняються передовсім ірраціональними характеристиками“, — каже вчений і гаряче повстає проти шкідливого (з невідповідними елементами) мішання раси. Назегад, арешто, він відкидає поняття чистої раси, беручи поняття „раси-результату“. Опирається в істор. частині своєї праці передусім на французький шкіль расистів (Гобіно, Ваше де Ляпуж).

ПОЛЬЩА РОЗПОЧАЛА МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ НА ВОЛИНІ

ВАРШАВА. — Чужинецькі кореспонденти стверджують, що польська поліція на Волині арештувала бувшого полковника Івана Волошина, як провідника українських сепаратистів на Волині, а за тим і 43 членів тайної української організації за протидержавну діяльність, обвинувачуючи їх у замірах відорвати Волинь від Польщі. Як подають, то ця організація мала 700 боеків, що постійно вправлялися у військових ділах. Поліція сконфіскувала 120 крісів і багато амуніції.

ТРИУМФИ АРТИСТА-СПІВАКА М. ГОЛИНСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — Відомий музичний критик Василь Барвинський, розбираючи критично вистави львівської опери, згадує теж і за останні виступи оперового співака Михайла Голінського. Пише, що його виступ в „Кармен“ був правдивим триумфом, та що „голос нашого співака зискав на блиску, барви, та свіжості, став більше гнучким під оглядом динамічної виразовості не лише у форта, але і в п'янах (чого давніше не було)“. Далі зазначено, що „наш співак зробив помітні поступи під оглядом сценічної гри“. А ще далі, що „в такій знаменитій формі Голінський ще не був досі ніколи“. При кінці критик дивується, що про Голінського, якого так гарячо й сердечно приймала публіка, польська преса назагал — не згадала ні словом. Так якби він не виступав в опері.

СОВЕТИ ЗАЛІКАНИ СПАДКОМ ПРОДУКЦІЇ.

МОСКВА. — Катастрофальний спадок продукції ріжних товарів в Совегах змусив советську пресу отверто заговорити про те нещастя. Преса признає, що за останнє чвертьріччя продукція стали, головну у фабриках зброї й амуніції, дуже впала. Причин цього преса далі шукає в саботажах „троцькістів“ й закликає до безоглядної боротьби з ними. Уряд старається лічити те лихо „розпорядками“, приказуючи зарядам фабрик на цей рік збільшити продукцію на 20 відсотків. Крім фабричних виробів спала також продукція харчів. Обрібка землі лишилася катастрофально позаді. Хоч весна в повному ході, то люди чомусь мало спішаються з обрібкою землі. Після статистичних обчислень вже тепер повинно бути оброблених біля 330 мільонів акрів землі, а є оброблених всього тільки 13 мільонів.

ПАПЕРОВА ВІЙНА МІЖ ІТАЛІЄЮ Й АНГЛІЄЮ КРІПШАЄ.

РИМ. — Італійські часописи зачинають чимраз гостріше відповідати на напади англійської преси, яка осуджує італійців за їх вступання в Етіопію, і в Есудані. Ця паперова війна набирає чимраз сильніші форми й починає чимраз більше нагадувати ту боротьбу, що була розгорілася між тими двома державами в часі етіопської виправини. Зачіпну роллю веде Англія, якої інтереси на Середземному морі загрожені Італією.

ПРОБА СИЛ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ.

ВАЛЕТТА (Мальта). — Англійська флотія впродовж кількох днів переводила пробу оборони Мальти, острова на Середземному морі, що має для Англії велике стратегічне значіння. На даний знак всі світла по всіх містечках погасли. Люди й воїки почали скриватися до підземельних сховків. В повітря почали зноситися хмари боєвих літаків. На цьому острові Англія має вже великі летунські майдани, а задумує побудувати ще два. Ці маневри Англія перевела як відповідь на морські маневри італійської флотії, які знова мали випробувати спосіб блокади англійської флотії на Середземнім морі на випадок збройного конфлікту.

БУНТИ В ОБИДВОХ ВОЮЮЧИХ СТОРОНАХ.

ЛОНДОН. — Лондонські часописи приносять новини, які потверджують бунт летунської ескадри ген. Франка в Мароко, за який розстріляно тридцять осіб. Бунт скоро здалено. Революційні власті з Тегуан, Мароко, категорично заперечують начеб там був якийсь бунт і сміються з цієї новини. Знову новини з Леон, що знаходиться в руках революціонерів, говорять, що в рядах червоних загонів складаючихся з астурийських майнерів, вибух справжній бунт, який червона міліція здавила, розстрілюючи притім 150 майнерів. Англійські часописи зазначають, що видно бунти є по обох сторонах, а це є доказом, що еспанці є перемучені горожанською війною.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ТЕЖ З УКРАЇНИ.

Подають телеграми з Варшави, що в Лозані, в Швейцарії, помер відомий польський музик Кароль Шимановський, найбільший з сучасних польських композиторів.

Хоча з того, що вістку про його смерть у Швейцарії подає телеграма з Варшави, видно, що не був він відомий у світі, бо якби був, то про його смерть сповіщували би просто з Швейцарії, все таки він відомий не лише серед поляків. Знають про нього й в Америці, де грають його балет „Гарнасе“.

У його життєписі пишеться, що Шимановський родився на Україні. Найбільш давніші польські музики теж не з Польщі: Монюшко це білорос, Шопен напів француз, Падеревський з України.

Ще це таке з польською землею, що вона своїм середовищем не розпалює музичних талантів?

ПРАВДА В ПОЛЬСЬКИМ СВІТІ.

З приводу Великодня юнорський польський щоденник „Нови Свят“ видав великоднє число. Звичайно, є в ньому багато про святкування Великодня. Є спеціальна стаття про „великодні народні забави“. Стаття ілюстрована низкою рисунків, що зображають різні народні звичаї й обичаї.

Замітно, що між тими рисунками досить поважне місце займають народні звичаї українців, зовсім невідомі серед поляків. Пишеться про них як про звичаї в „Малопольське“, не згадуючи притому, що це українські. Значить, польський читач, котрий цього не знає, подумав, що це справжні польські звичаї.

Цікаво знати, чому це так робиться? Пощо підсувається полякові, що це польські звичаї й обичаї? Для думаної людини пояснення ясне: польські читачі так просякнуті почуттям бідності польської народної культури, що вони навіть на брехню пристануть, щоби тільки набратися дещо переконання, що й їх народна культура щось варта.

ЯК ЦЕ НАЗВАТИ?

Коли одна людина візьме в іншої людини приватну річ та видає потім цю річ за свою, люди це звичайно називають зло-

дійством і такий вчинок строго осуджують.

Як назвати, коли один народ підсуває світові, що якась культура, або якийсь культурний звичай чи обичай його, хоча він не його, а сусіда?

Як назвали би польські газети, якби так американські українські газети написали, що фільма „Бендзе лепей“ це українська штука?

НЕ ТРЕБА?

„Нью Йорк Таймс“, помістив критику польської фільмової штуки „Бендзе лепей“ і каже в цій критиці, що не треба багато знання польської мови, щоби слідити за цю штукою й нею насолоджуватися.

А подаючи докладні „адресарі“ цієї штуки „Нью Йорк Таймс“ пише: „A film in Polish, directed by M. Waszynski.“

Виходило би, що директор називається Ваши́нського.

Чи автор тої критики слідив за штукою й нею насолоджувався, не знає, але що він польської мови не знає, це він доказав.

І ПОЛЯКИ МАЮТЬ КЛОПОТИ.

Пише у „Новім Святи“ професор Артур Пруден Колмен:

„Як який студент вищої школи або університету хоче пошукати чогонь, що має загальний інтерес, чогось, що відноситься до більш загально звисних країв, то він зовсім природно йде просто до „Енциклопедії Британської“ або якоїнебудь іншої першорядної англійської енциклопедії, котру має під руками. Але коли студент польського роду часто захоче написати щось цікавого й оригінального про якусь фазу польської історії або культури, то де він має шукати за цим матеріалом? В англійських підручних книжках цього певно знайти не зможе. У тих книжках він знайде мало або зовсім нічого не знайде такого, що послужить для його цілі...“

Це залежить від цілі. Як студентові захочеться знайти в Енциклопедії Британській статтю про те, що „жук“ або „гаївки“ це польські народні звичаї, звісно, в Енциклопедії Британській на це знайти матеріяли або докази буде досить трудно.

ЯК ЦЕ НАЗИВАЄТЬСЯ В ЛЮДЕЙ?

Подаючи вістку про збірник промов і писань маршалка Ридза-Сміглого, що недавно появилася у Львові, професор Колмен згадує, що перший літературний твір Ридза-Сміглого це стаття його про прапор Поділля.

„Увесь войовничий дух Поділля, обороня ста-рої „польської річиполити“, символізував для молодого Сміглого цей подертий прапор“.

Цікаво було би знати: символом чого являється цей прапор для американця?

ЖИДИ Й ПОЛЬЩА.

Це саме великоднє число „Нового Святи“ приносить теж святочний подарунок жидам.

Каже в англійській статті „Польська Пресова Інформаційна Служба“, що з жидівським питанням у Польщі не буде так довго порядку, як довго цю справу будуть займатися політики (очевидно, жидівські). Доперва тоді, як заводські політики віддадуть оборону жидівській справі економістам і бізнесменам з холодною головою, можна буде сподіватися полески в цій пекучій справі.

Польська Пресова Інформаційна Служба поступає за приміром мазура, що, везучи дрова, застряг у болоті. Силувався, мучився, друком віз підважував, але все було надармо. Став він нарешті й каже: „Ох, святий Антоні, зеби ти мене допомог з tego бвота виехаць, тоби ці зробів таков свіцєв як тен дрон-цек!“

Почув це синок мазура й каже: „Тату, а дзєс би ми тиле воску взєвлі?“ „Пст, ціхо бондзі!“ — каже мазур. „Зебино он тилько допомог, я ему дябла дам!“

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На будову дому У. Н. Союзу.

У зв'язку з проголошеною колядою подаємо це такі доповнення: В. Дідик зложив до від. 292 У. Н. С. \$3. Ще зложив по \$2: В. Шарамета, П. Молдавець. По \$1: І. Братусь, Я. Поливка, С. Пірижко, В. Бугера, Г. Ясінський, М. Малиняк. Крім цього П. Молдавець зложив добровільну жертву на будову \$10. Американський Укр. Сит. Клуб зложив разом \$31. Центральний Амер. Сит. Клуб \$10.

Повідомляється, що Центральний Комітет Будови Дому вже має платні книжочки, котрі роздається відділам і клубам. Проситись українців на Вест-сайд Дітройту поспішити з своїми жертвами, щоб Комітет міг зачати будову ще цього літа.

Володимир Візничак.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

На школу в Стемфордлі.

В неділю, 7. березня, на хрестинах у гом. Маргалів під час гостини переведено на повнці цілу збірку, яка принесла \$11.20. Гроші вислали через Об'єднання. Збіркою знявся Г. Харко, а жертви зложили: А. Беднарчик \$5; П. Харко \$2; В. Камарський (старший) і Г. Лесюк по \$1; П. Голембовський, В. Лучка, і П. Маргалі по 50 ц.; Г. Петрикович і Катерина удова по 25 ц.; з В. Камарського 20 ц.

Атанас Беднарчик.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

В справі помішування в „Свободі“ оголошень.

Оголошення, які одержує адміністрація „Свободи“, коли вона змушена оголошувати в такий спосіб, як їй подає американська агенція оголошень. Річ ясна, що можна зрештешувати і з американської агенції, якщо не хочеться від неї приймати і такі оголошення, які можуть якимсь способом нагадувати українським читачам тих, що загарили українські землі. Та тоді треба зрештешувати теж і з оголошень чисто американських фірм, які „Свобода“ одержує за посередництвом згаданої американської агенції оголошень. А в такім випадку треба подумати ще й про фонди, які заступилиб газеті той дохід, який вона має зі згаданих оголошень, бо так як досі справи маліся, без цього доходу не можливо було покрити видатки „Свободи“.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

1.

На зборах Братства св. Володимира, від. 130 в Нью-Йорку, які відбулися дня 27. лютого 1937 р., присутні члени розбирали діяльність Головного Уряду У. Н. Союзу за останні чотири роки, себто, від часу останньої конвенції. Широкий комітет обдумував цю справу. І прийшов до переконання, що діяльність Головного Уряду була добра і корисна. Заразом присутні на зборах члени застановлялися, що треба зробити, щоб ця діяльність у будучому була ще кращою, та щоб наш У. Н. Союз міг ще краще розвинути, та щоб з цього була ще більша користь для членства й української справи. Ось це вважали члени найважливішою справою, коли йде про ухвалення проектів на конвенції У. Н. Союзу. Застановляючись над цю справою, члени прийшли до переконання, що нам, українцям в Америці, не потрібно мати стільки допомогових організацій, скільки їх маємо. Вони ствердили, що хто знає історію повстання різних наших допомогових організацій в Америці, той мусить погодитися з тим, що навіть багато з тих одиниць, що причинилися до творення великого числа тих організацій, сьогодні широким й чесно заявляють, що це сталося не добре і жалують того, що сталося. Та що було, це минуло. А нам треба думати про те, як змінити справу на краще. А думаємо, що це не так трудно, бо ми певні, що коли мова про членів, то цілком певно, що члени всіх наших допомогових організацій бажать собі злуки. Ми всі це добре відчуваємо й знаємо. І це не дається нікому закрити. Ми знаємо, що вже відбулися наразі в справі У. Н. Союзу з У. Р. Союзом. Переговорювали уряди обидвох організацій, які певно про це згадуть звін на конвенції. І ось там треба буде звернути на цю справу головну увагу і її вирішити в такий спосіб, щоб ця злука стала якнайшвидше дійсною, і тим започаткувала дальші злуки. Вкортці членство нашого відділу проєкує:

а) Злучити всі українські допомогові організації в Злучених Державах в один спільний Український Народний Союз.

б) Якби були якісь надзвичайні перешкоди, що не допустили до законної злуки всіх організацій, так перевести хоч моральну злуку, щоб була визнана нами хоч моральною одна надорганізація, яка пильнувалаб того, щоб народня правда в Америці була пильною і гармонійною.

в) Збори членів поручають своїм делегатам стояти на конвенції за те, щоб наша „Свобода“, що є урядовим органом У. Н. Союзу, була надалі оплачувана членами при місячних вкладах, таксамо обов'язково як досі.

Знаючи, що на тих зборах були присутніми обидва конвенційні делегати і брали живу участь у дискусії.

Павло Стахів, предс.; Микола Підгайний, касієр; Михайло Коваль, секр.; і делегат, Дмитро Шагай, делегат.

2.

На місячних зборах Тов. Єдність, від. 163 в Філадельфії, Па., дня 14. лютого, ухвалено наступні проєкти:

1. Адміністрацію по відділах пристосувати до системи, яка є в головній канцелярії, то є, знести по відділах уряди касієрів, а натомість установити двох секретарів: рекордового й фінансового. Це на нашу думку облекшить багато роботу по відділах. І усунеться ці всі недомогання, які досі не раз виринали поміж секретарем і касієром. Параграфи статута, 371—374—378—380, мали бути обов'язковими для секретаря рекордового, а решта параграфів, які тепер обов'язують секретаря і касієра, повинні бути відповідно справлені, і малиб обов'язувати секретаря фінансового у відділі.

2. Знести дотеперішню форму підписів цілої ексекутивної відділу на кожній формулірі, вказі, чи апликації. Буде далеко корисніше, коли ці всі вказі чи апликації буде підписувати тільки фінансовий секретар. Теперішня форма не тільки що непрактична, а ще до того шкідлива, бо секретар не годе вести переписки з головою канцеляріїю точно і на час, тільки тому, що мусить бігати за підписами інших урядників. І це є причиною припізнень, і то тим більше тоді, коли деякі відділову переписку треба вести тоді, коли звіти-вказі, приходять по відділових зборах. А навіть, коли і звіти-вказі є на час на зборах, то інші урядники підписують тільки голій друк, бо секретар аж по зборах відділу робить образунки, зміни, і т. п. Отже зміна була би дуже корисною.

3. Головна Ексекутива, яка зараз є редакційною комісією, повинна мати на будуче кращий нагляд над редакторами органу, бо членство не бажать читати того самого матеріялу у „Свободі“ по кілька разів. Бували випадки, що одна і та сама новинка, чи переклад гуморески, тільки з

УВАГА! УКРАЇНЦІ В ТРОЙ, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЗВУКОВА ФІЛЬМА

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА“

Івана Котляревського

буде висвітлюватися через два дні

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ, 3. І 4. КВІТНЯ (APRIL) 1937

В RIVOLI THEATRE

2nd STREET, (між Monroe і Jackson), TROY, N. Y.

В суботу початок вистави в год. 5. пополудні і буде висвітлюватися без перерви до 11. вночі. — В неділю початок вистави в год. 3. пополудні і буде висвітлюватися без перерви до 11. вночі.

ЦІНИ ВСТУПУ ДУЖЕ ПРИСТУПНІ.

Запрошуємо всеняке українське громадянство прийти чисельно.

Avramenko Film Productions, Inc.

зміненім наголовком, друкувалися у „Свободі“ по два, три рази. Нам здається, що це ніщо інше, а тільки лінивість редактора, який рахує на некритичних читачів.

4. Конвенція повинна зрушити з місця справу Сиротинця, і почати акцію у тім напрямку, то повинен повстати приют для старців, членів Союзу. Головна Ексекутива повинна виготовити відповідні плати і предложити конвенції під ухвалу.

5. Конвенція повинна назначити освітню комісію, якої ціллю булоб надавати по відділах напрям освітній роботі, бо освітна діяльність була би пружина, яка порушувала би життя у цілім організмі Союзу.

6. Будучий головний уряд повинен підступити краще до справи злуки малих відділів по місцевостях. Колиб було менше малих відділів, тоді можна би і зменшити в деякій мірі і фінансовий тягар членства.

7. Конвенція повинна назначити місце наступної конвенції, які повинні відбуватися там, де є відділи Союзу, і оскільки можливо в українських гаях, а не в готелях. Теперішнє місце у Вашингтоні не є оправдане з ніякої сторони.

8. Орган Союзу, повинен більше прив'язати уваги юній-ному питанню, а головне справам за Індустріальну ю-

нію. Ми всі знаємо, що величезна більшість членства Союзного, це фабричні чи майнерські робітники. Отже, коли їхній орган дасть їм взірць вступу в таку юнію, що дійсно обороняє їхні інтереси, то на тім Союз скористає.

9. Дієта делегатів не повинна вносити більше як вісім доларів денно.

10. Справа вкладок. По усіх усядах чуюмо нарікання, що в Союзі є зависокі вкладки, а то тому, що Союз має забагато фондів і високі фонди. Тому пропонуємо знести народний фонд, бо і без того фонду членство Союзове складає датки-жертви на різні цілі. Перевести злуку малих відділів, а через те може бути зменшений конвенційний фонд. Зменшити платню головним урядникам, яка тепер є аж дуже висока, а тоді можна зменшити фонд адміністраційний. Отже зі знесенням народного фонду і зі зменшенням фондів адміністраційного і конвенційного, вкладки можуть бути зменшені, а тоді буде менше нарікання, а користь для Союзу.

За уряд Товариства Єдність, від. 163:

Никола Курко, предс.; Григорій Фрайт, касієр; Стефан Гвізд, секр. і делегат.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

відбудеться:

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь нашого найбільшого прета

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В СУБОТУ, ДНЯ 3-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1937 РОКУ

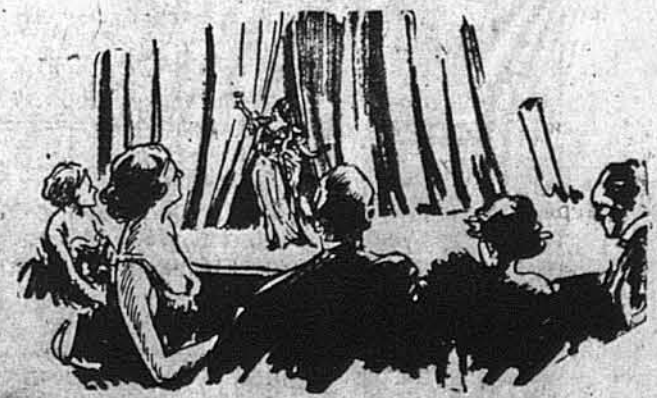
В УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНОМ ДОМІ, 831 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Початок точно в год. 8-мй ввечір. — Вступ вільний. Програму виконає Комітет Українського Народного Дому.

Громадяни! Прийдім всі як один, щоб виконати волю Заповіту.

Комітет.

ГОЛОСИ, ЩО ЖИВУТЬ В ПАМ'ЯТІ

В ЕЛІКІ опери, що містять в собі поезію і музику, захоплюють любовителів музики і люди, коли їх виконують правдиві артисти. Пам'ять про одну „аку виставу“, навіть про одну арію, власноруч власником знаменитого голосу, залишається на ціле життя. Раз по-чуті, такі голоси ніколи не забуваються.

Недавно тому артисти опери, сцени, екрану і радіо, для котрих голоси є їхнім багатством, заявили, що коли ходити про сигаретні, то вони воліють легке курення, яке дає більше для їхніх горлів і тому саме воно курить сигаретку Lucky Strike, Luckies, легке курення вільне від шкідливих подратунів усунених за допомогою особливого процесу „It's Toasted“, дають їм таку ж саму охорону горла, що й славним артистам, котрі мусять берегти свої голоси в усякій можливій спосіб.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Желятинові святочні (6 за 25 ц.)	5 ц.
3 гарніми квітами (4 за 10 ц.)	3 ц.
Книжкові з віршем (6 за 25 ц.)	5 ц.
Книжкові з віршем (12 за \$1.00)	10 ц.
Картки для дітей з зайчиками і т. д. (4 за 10 ц.)	3 ц.
Нові Картки Українського Стилю, одна	5 ц.
Замовлення разом з належитістю просимо вислати на адресу:	

„СВОБОДА“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

QUALITY WHISKEY SINCE 1823

QUALITY WHISKEY SINCE 1823
Wilson Distilling Co., N. Y. Blended Whiskey,
90 proof. The straight whiskey in this product
are 2 yrs. or more old, 25% straight whiskey,
75% pure neutral spirits, 10% straight whiskey,
2 yrs. old, 15% straight whiskey 7 yrs. old.

ОКАПІ ВИГИБАЮТЬ.

У бельгійському Конго знаходяться великі джунглі, крізь які тяжко пролізти не лиш білим подорожникам, але навіть чорним тубільцям. Ті джунглі — це правдивий рай на землі для всякого звіря. М. ін. живе тут дивний рід звірят — окапі. Ці дивні звірі подібні своєю будовою до антилопи і жирафи. Вчені вважають їх переходною формою між тими двома породами. Колись жили окапі на безмежних степах середньої Африки; ниніж їх цілком майже вигубили чорні тубільці, а рештки окапі скоротилися у джунглі Конго. На просьбу природників бельгійський король Леопольд III установив охорону окапі із безоглядною заборону полювати на них. Але колоніальна влада Конго ствердила, що без огляду на заборону і строгі кари за полювання на жирафо-антилопи, їх число жадливо меншає. Виявилось, що їх вигублюють масово пігмєй, племя маленьких карликів, що живуть у глибині джунглі у своїх селах на деревах. Вони вірять, що шкіра окапі з ратцями, ужита як накриття голови, хоронить власника шкіри перед злим і зловим „духом джунглі“. Цей страх пігмєй перед „духом джунглі“ такий великий, що вони волять переносити найтяжчі кари, адміністраційної влади, ніж почуватися безборонними без шкіри окапі супроти жорстокого „духа джунглі“.

НОВІТНІ ШКОЛИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ ЛЮДЕЙ.

Коли серед розмови міжоходом згадає про величезні школи людини, котра колись користалася з того роду наукових курсів, дуже можливо, що цей ваш товариш пригадає собі ті давні часи, коли то йому приходилося „ставати неначе малим хлопцем“ та вчитися лекцій з книжок, котрі були зладжені і призначені для шкільної дитворни.

Однак від того часу зайшли великі зміни у методах навчання дорослих людей по публичних школах. Формальний спосіб навчання, котрий колись практиковано у початкових школах скасовано, а на те місце заведено нову методику звану способом „суспільного навчання“. Тепер загально прийнялося переконання, що коли доросла людина рішилася ходити до вечірньої школи на науку, то у першу чергу длатого, щоб здобути собі наче знаряддя та спосіб, як пізнати світ і оточення серед котрого живе, як теж навчитися розв'язувати суспільні та економічні питання, які приносять життя.

Такий дорослий ученик може піднятися навчання певних предметів, призначених для дітей, але метода навчання дітей не може бути до нього пристосована. Беручи справу загально, його навчання мусить мати зв'язок з його життям та досвідами і мусить обніматися такі питання, які його в дійсності живо цікавлять.

Коли наприклад, група шахтарів записалася на науку англійської мови, розговору, маючи на увазі поліпшення свого знання англійської мови, навчання мусить обертається навколо питань, зв'язаних з шахтарством. Подібно до того, треба теж повести справу в класах, призначених для промислових робітників, де необхідно викладати такі біжучі теми, як організації промислових робітників, справа масових договорів, або поправка до конституції про дитячу працю, як теж за кони суспільного забезпечення, тощо. Іншими словами, робляться усильні старання в тому напрямку, щоб шкільні класи замінити на робітні суспільних наук, в котрих робітники

крім вправ в англійській мові, так словом як письмом, виробляють собі здібності до логічного мислення.

Інтересно буде згадати, що оригінальну думку про того роду навчання дорослих людей піддав Н. Ф. С. Грундвиг, творитель данських народних шкіл, або так званих „Народних Університетів“. Грундвига часто зовуть „батьком модерного навчання дорослих“. В суперечі ідеї Платона, котрі ще досі мають домінуюче місце у практичному навчання, після котрого вище освітлення мали бути процесом, призначеним для вироблення малої горстки одиниць на провідну класу, Грундвиг класує натиск на конечність вищого освітлення народних мас.

Він робить натиск на те, щоб 98 відсотків людності, котрі не мають змоги переходити через довгий період шкільного навчання, мали можливість довідатися, що великі філософи, вчені, музики та інші, принесли для поступу людства та для розв'язки суспільних питань. Він доводить, що таке в школі не дасть державі свідомих громадян та поставити підвалини під тривкий демократичний лад. Грундвиг пояснює, що дорослі люди повинні ходити на науку до народних університетів не по науковий ступень чи диплом, але в цілі „збагачення своєї духовної вартості“.

Ф. Л. С.

ЯК ЖИВЕ МІКАДО?

Великий авторитет японського цісаря.—Щоденне життя цісаря Гірогіта.

Відомо є, що на вулицях японських міст усе незвичайний рух, бо у „країні сходячого сонця“ люди проводять велику частину року надворі, тому що підсоння лагідне. Та хоч на токійських прощах і головних вулицях рух більший ніж у Нью Йорку, то ввесь у Токіо; і то в самім осередку, є місце, де рух якнайменший. Це околиця цісарської палати—резиденції мікада.

Роби повні води відділюють мікада від решти світа. Однак на місті, що веде до цісарської резиденції, відбуваються

ся сцени, яким дивуються блі люди. Безупинно приходять і відходять гуртки японців, що кланяються тут мікадо. Як прийдуть на цей міст, японці відкидають усі звичайні заходи, щоб поздоровити потомка династії, що володіє вже більше як 2,500 літ.

Чужинець того відряду не зрозуміє, як не зрозуміє і того, що одно мікадове слово може здати навіть військовий бунт, як це було минулого року.

Теперішній цісар Гірогіто володіє вже одинадцять літ. Той час одержав назву „Шова“, а це поправді назва протикомуністичного руху у військових колах. Гаслом того руху є: „Все для мікада!“ і для того гасла працюють якнайширше, з найбільшим фанатизмом, який є відомий як прикмета японців.

І сьогодні показують подорожнику в Японії гроби п'ядесятох японців, які свого часу вбили одного високого придворного службовця, бо вірили, що він виступає проти інтересів „Сина Сонця“. Колиж пізнали свою помилку, виконали на собі гаракірі. Останнє їх слово було: „Мікадо“.

Коли трапляється, що японський цісар висловить неприхильну думку проти якогось політично-

го руху, тоді той рух наперед осуджують, а члени того руху кінчать самогубством.

Минулого року у травні при отворенні парламенту цісар між іншим сказав:

— Висловлюємо жалю з приводу події, яка сталася в Токіо.

Кілька годин пізніше мешканці Токіа довідалися, що провідники військового руху покінчили самогубством у слідчій в'язниці.

Про приватне життя мікада відоме так: Цісар встає у 6 годині рано, а пів години пізніше йде на снідання, де жеде на нього тиха цісарева Магако. Заки відійде до праці, приходять три князівні поздоровити батька. Кланяються низько, бо цілунок на японському дворі невідомий. Цісарські діти ходять до новітньої школи недалеко цісарського двора. При сніданні Гірогіто переглядає всі денні листи, потім приймає міністрів, які здають йому звіт. Опісля мікадо грає в гольф, або займається бібліографічними дослідженнями. В шестій годині вечором обідає, однак все сам. Вечори також проводить сам на читанні книжок, при чому слухає теж радіа.

Інсталація радіа у цісарській палаті була свого часу предметом числен-

них нарад японських міністрів, які вкінці згодилися на те, щоб у цісарській палаті завести винахід заходу.

Час від часу мікадо улажує торжества у своїх парках і тоді крім запрошень кожний гість дістає по одній білій хризантемі. Мікадо приходиться і відходити із міністрами до окремого павільйону, в якому задержуються всього 10 хвилин. Зрештою наряд не бачить мікада.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КОРТИС БЕЙ, МД.

На народні цілі.

Замість вінка на могилу покійної Анни Москаль, громадянки Даміан і Марія Любунець зложили \$10, та вислали ті гроші через Обеднання, призначуючи \$5 на інвалідів, а по \$2.50 на політичних в'язнів і Рідну Школу. Покійна походила зі села Золотник, повіту Підгайці, а приїхала до Америки в 1910 р. маючи тоді 15 літ. Упокоїлась 4 березня по тяжкій тритижній недугі, проживши 42 роки. Пожила чоловіка Івана, сина Кубу й дві доньки Марію і Маргу.

Д. Любунець.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. П.

На Рідну Школу.

Дня 28. лютого громадянин Максим і Марія Бабій справили гарну забаву з нагоди весілля їх доньки Пази за Петра Підскального. Староста весілля Юрій Левків пожелав щастя молодій парі та попросив привітних гостей зложити датки на Рідну Школу. Збіркою занялись Ю. Левків і Марія Федірка. Разом зібрали на Рідну Школу \$11.40 та вислали ту жертву через Обеднання.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На політичних в'язнів.

На поміч політичним в'язням у селі Залип, повіту Рогатинського, зібрала Софія Кушала \$16.75. Жертву зложили: Софія Кушала \$5; П. Кутинський, К. Семерен, І. Гусак і М. Береза по \$1; Г. Череватий, А. Кольба, Л. Тарновський, Л. Бакун, Н. Плешун, М. Іванушка, М. Скоробогач, Е. Ляхович, В. Хомицький, Харамбура, В. Душник і К. Кардаш по 50 ц., а по 25 ц. — М. Дячишин, І. Семков, О. Кацюпей, А. Кірка, М. Малетич, В. Воробець і Д. Р.

МЕСПЕТ, Л. АЙ.

На Рідну Школу.

На родинній забаві в гом. Стефана Левків, з нагоди великих уродин його донечки, гом. Юрій Мадай зібрав \$3 на Рідну Школу. Гроші переслали через Обеднання.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОР, Н. ДЖ. Бр. сн. Василь, від 168, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 4. квітня, в годині 3-тій пополудні, в селі У. Н. Дому, 760 Стейт ул. Пригласимо всіх довірених членів, щоб прийшли на збори і вирішили свою залежність, бо в протинний раз будуть сусупдановані. — Григорій Дячишин, предс.; Ілько Лабуза, кас.; Микола Пашин, секр.

ДІРБОРН, МІШ. Відділ 141 повідомляє членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 4. квітня, в годині 2-тій пополудні, в Фордсон Гай Скул. — Бутковський, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ РОБІТНИКА українця до роботи на ферму, в віці 35 до 45 літ, тверезого, котрий мусить знати всю фермерську роботу, як також робити кінями і доїти корови. Харчі і спання, платія згідно з умовою. Голоситися до: THOMAS LIPCAN, Box 70, West St., North Guilford, Conn. 74-6

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА на ферму, ставе заняття літом і зимою, платія згідно з умовою. Голоситися між годиню 7-мою і 9-тою, ввечір на адресу: JOHN KROCHAK, 339 E. 75th St., New York, N. Y. 74-7

З ПРИЧИНИ БАГАТО РОБОТИ прийму СПІЛЬНИКА до добре виробленого бізнесу в пакалах, де також виховую „матки“ на продаж. Голоситися до: HARRY KRAMER, 244 E. 2nd St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12 ввечір від 6 до 8, а в нехвілі рано від 10 до 12

МІРОН ЛІТВІН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць, як далеко позі Ньюарком. Бразі потреби телефонуйте до нас. Обслугову шпир і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347.

ІВАН БУНЬКО Новий Український Погребник за-ряджу погребки по ціні так низько, як \$150.00. Обслугову найкраще.

JOHN BUNCO Licensed Undertaker & Embalmer 437 EAST 5th STREET, NEW YORK CITY. Dignified Funerals as low as \$150.00 Telephone: Orchard 4-8088

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-3568

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-3563.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(143)

В той час, як Тарзан чимдуж поспішав крізь нетри, думаючи з острахом чи знайде він ще в час дівчину, заки її розірвуть дикі звірі, Калі Бвана сиділа зрезигновано на землі, застановляючись над своєю долею. „Що я наробила!“ дивувалася сама собі. „Я вибралась сюди, до Африки, щоб знайти Джері. Джерого не знайшла тільки. Сама ось тут пропаду“.

Та гадка про Джерого вже не родила в її серці тих душевних почувань, що перед тим. Вона тепер знайшла собі новий клопіт: вона журилася Олд Таймером. Він був такий добрий для неї, стільки разів наражував своє життя для неї! Це було навіть її обов'язком думати про нього — оправдувала вона себе. Вона взяла того лука, що він вистругав їй пестливо притулила до лиця.

Ще перед хвилиною цей лук був в його руках... Вона з жалю бухнула в слюзи й заховавшись в шалас довго, довго ридала. Та плач у жінок зараз є доказом їх слабости і сили. Бо виплакавшись, вона відтохнула і їй стало відразу легше. Якесь нова енергія почала вступати в її душу. „Як довго я ще живу, треба якось боротись“, подумала вона собі.

Та передовсім, щоб боротися, вона мусіла за всяку ціну десь дістати поживи. В її руках був лук. Як би вона вміла стріляти, то можливо вона ним здобула би поживу. Але вона перед тим немала ніколи лука в своїх руках. Та безвихідне положення родило в ній відвагу. Стиснувши лука, вона пустилася в напрямі нетрів. Та в той момент вона побачила перед собою леопарда.